

[H. P. Johansen.]

mende, er dels en Højnelse af den eksamensfri Skole, dels en rigtig Vurdering af Eksamenskolen, saa at i Virkeligheden kun de Elever, der har Evner og Anlæg og Brug for den Undervisning, der gives i Eksamenskolen, søger denne. Det er mit Haab, at det Lovforslag, vi her behandler, vil vise sig at være et Skridt i denne Retning.

Det er dog i første Række Landsbyskolen, som dette Lovforslag søger at ændre og forbedre. Det var sikkert ogsaa det, man havde ventet, og det, man havde ønsket — det foreligger der mange Udtalelser om. Jeg skal ikke fordybe mig i Citater, men vil dog gerne citere et Par Ord, der har staaet i Bladet „Folkeskolen“ for et Par Aar siden. I en Anmeldelse af Lovforslaget — det var vistnok første Gang, den nuværende Undervisningsminister fremsatte det foreliggende Lovforslag — skrev Bladet „Folkeskolen“ omtrent følgende: Det, der interesserer os i dette Forslag, er imidlertid, hvilke Reforme og hvilke Udvidelser der sker med Hensyn til Landsbyskolen. Det er her, der tiltrænges Reforme, og derfor bliver den Del af Lovforslaget, der handler om Landsbyskolen, det vigtigste. Nu er dette vel nok en lidt ensidig Betragtning — jeg mener ogsaa, der tiltrænges Reforme for Købstadskolens Vedkommende —, men i det væsentlige er det rigtigt. I det væsentlige er det rigtigt, at det er Landsbyskolen, der trænger til at ændres og forbedres, og det var ogsaa den Opfattelse, som meget stærkt kom frem i den store Skolekommission, der for en Del Aar siden lagde Grundlaget for det Lovforslag, der nu staaer overfor at blive gennemført. Det var Opfattelsen i den store Skolekommission, selv om der var delte Meninger om, hvordan det skulde praktiseres.

Der var i den store Skolekommission bl. a. delte Meninger om, hvorvidt Børn i Landsbyskolen burde have lige saa megen Undervisning som Børn i Købstadskolen. Og saa mærkeligt det kan lyde, var der jo dengang i den store Skolekommission et Flertal, der hævdede, at Landsbyskolens Elever kunde nøjes med mindre Undervisning end Købstadskolens. Hvis jeg har forstaaet Forhandlingerne her paa Rigsdagen rigtigt, synes det, som om Partiet

Venstre den Dag i Dag fastholder dette Standpunkt. Det forekommer mig, at det egentlig maa være noget vanskeligt sagligt at begrunde et saadant Synspunkt. Jeg synes netop, at i vor Tid, hvor Landbruget efterhaanden er blevet et af de mest alsidige Erhverv, som man har — det er jo i stor Udstrækning Industri, det er Handel i ikke ringe Udstrækning, det kræver Kendskab til tekniske Hjælpemidler, det kræver Kendskab til Regnskabsføring, o. s. v., o. s. v. —, maa det være klart, at de Mennesker, der skal udøve dette Erhverv, ogsaa har Brug for alle de Kundskaber, som en god Folkeskole kan give dem. Der har vel nok været en Periode, hvor man mente, at det mest var de praktiske Færdigheder, det kom an paa for at drive Landbrug, men denne Opfattelse holder ikke Stik længere.

Dertil kommer, at Landbruget ikke kan beskæftige hele den Ungdom, der vokser op derude, og som søger Landsbyskolen. Det er noget, vi alle sammen ved, at der gaar en Strøm, en alt for stor Strøm, ude fra Landet ind til Byerne. Det har for øvrigt altid været Tilfældet. Der er nogle, som mener, at det kun er under den nuværende Regering, at noget saadant sker. Det er i høj Grad Udtryk for, at disse Mennesker intet Kendskab har til Statistik, for ellers vilde de være klar over, at det er et Fænomen, som man har kendt i mange Aar. Men i det hele taget kan man sige, at Skellet mellem By og Land udviskes mere og mere, og det mener jeg ogsaa maa tages i Betragtning paa Skolens Omraade. Jeg mener derfor, man kan se helt bort fra den Paastand, at der ikke er Brug for den samme Skole paa Landet, som der er i Byerne.

Men saa er der en anden Paastand, som man møder, og det er den: Vi har ikke Raad til det dyre Skolevæsen ude paa Landet. Det er en Paastand, man meget ofte hører, hvis man kommer ud til Skolemøder, eller naar man drøfter disse Spørgsmaal med Folk ude paa Landet, men det er interessant at lægge Mærke til, hvem det er, der fremsætter denne Paastand. Det viser sig, naar man gaar Folk lidt nærmere paa Klingen, at meget ofte kommer den fra Folk, som ganske savner Interesse for den lokale Skole; meget ofte fremsættes denne Paastand af Folk, der